

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5C/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823201243
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8823201243.7

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa so sídlom 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 30 807 484, pobočka Vranov nad Topľou, Rázusova 128, 093 18 Vranov nad Topľou, proti žalovanému: A. B. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E. F. G., zastúpený JUDr. Petrom Rychnavským, PhD., advokátom so sídlom Dobrianskeho 1651, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 42 079 420, o zaplatenie 1.018,80 eur, takto

rozhodol:

Konanie zastavuje.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 20.6.203 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaného zaviazal na povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.018,80 eur z titulu náhrady škody, ktorá žalobcovi vznikla výplatom dávok nemocenského poistenia v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaného s poukazom na ust. § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Žalobca ďalej v žalobe uviedol, že žalovaný viedol osobné motorové vozidlo, pričom medzi ním a motocyklom, ktoré v tom čase viedol poškodený došlo k škodovej udalosti. Následkom tejto udalosti utrpel poškodený –poistenec žalobcu, poškodenie zdravia, ktoré si vyžiadalo dočasnú práceneschopnosť v trvaní od 27.07.2022 do 06.11.2022. Za obdobie tejto dočasnej práceneschopnosti boli poškodenému ako samostatne zárobkovo činnnej osobe od 27.07.2022 do 06.11.2022 vyplatené dávky nemocenského poistenia spolu v sume 1018,80 eur.

2. Dňa 5.8.2024 doručil žalobca súdu späťvzatie žaloby v celom rozsahu, ktoré odôvodnil tým, že dňa 29.07.2024 bol žalobcovi prostredníctvom poštovej prepravy doručený list - oznámenie o likvidácii poistnej udalosti zo dňa 22.07.2024 od Generáli poisťovňa, a. s., v ktorom je uvedené, že v zmysle zákona č. 481/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla Generáli poisťovňa, a. s. poskytuje plnenie v sume 1.018,80 eur na účet žalobcu, pričom platba bola poukázaná na účet žalobcu dňa 23.07.2024. Žalovaná pohľadávka tak bola uspokojená zo strany poisťovateľa motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola spôsobená škoda. Žalobca dňa 05.08.2024 telefonicky ako aj elektronickou poštou informoval žalovaného o späťvzatí žaloby. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol konanie zastaviť a žiadnej zo strán sporu nepriznať náhradu trov konania. K predmetnému podaniu priložil Oznámenie o likvidácii poistnej udalosti z 22.7.2024 a Detail platby z informačného systému žalobcu o úhrade sumy 1018,80 eur dňa 23.7.2024 poisťovňou.

3. Žalovaný podaním z 30.8.2024 súdu oznámil, že so späťvzatím žaloby súhlasí.

4. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

5. V zmysle § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

7. V predmetnom spore žalobca zobral žalobu späť v celom rozsahu po prvom pojednávaní vo veci (dňa 18.7.2024), pričom žalovaný po výzve súdu vyjadril svoj súhlas so späťvzatím, súd preto konanie podľa citovaného ustanovenia zastavil.

8. Podľa § 256 ods. 1 zákona CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Ustanovenie § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku je z obsahového hľadiska v podstate zhodné so skorším § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý stratil účinnosť 30. júna 2016. Niet preto dôvodu neaplikovať ustálenú judikatúru všeobecných súdov, ktorá sa týka § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. (nález Ústavného súdu SR z 20. marca 2018, sp. zn. II. ÚS 569/2017)

12. Zavinenie zastavenia konania spočíva predovšetkým na procesnom „zavinení“ zastavenia konania, t. j. účastník konania, ktorý podal návrh na začatie konania a bez vecného rozhodnutia súdom zobral svoj návrh na začatie konania späť (napríklad bez udania dôvodu)(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 10. 2010, sp. zn. 2M Obdo 4/2010).

13. Zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva z dôvodu, že v opačnom prípade by sa jednalo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej. Preto, ak zobral navrhovateľ návrh späť, zásadne platí (ak sa nejedná o prípad uvedený v § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.), že zavinil zastavenie konania a je preto povinný uhradiť odporcovi jeho trovy. (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.10.2008 sp.zn. 5 M Cdo 12/2008)

14. Zavinenie zastavenia konania je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska, a nie podľa hmotného práva z dôvodu, že v opačnom prípade by sa jednalo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej. Preto, ak žalobca zobral žalobu späť, zásadne platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť žalovanému jeho trovy. Pri rozhodovaní o trovách konania je tak právne významné len to, ktorá zo strán sporu zavinila zastavenie konania, čiže dôvod, pre ktorý vzal žalobca žalobu späť. Ak je dôvodom späťvzatia žaloby úhrada žalovanej sumy (alebo splnenie iného žalobou uplatneného nároku) žalovaným po podaní žaloby, zastavenie konania zavinil žalovaný. To však platí len vtedy, ak žalobca v späťvzati žaloby preukáže, že žalovaný splnil po podaní žaloby uplatnený nárok. V ostatných prípadoch zavinil zastavenie konania žalobca a znáša povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré v spore vznikli žalovanému. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Obo/12/2018 z 20. 11. 2018

15. Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. K zastaveniu konania môže dôjsť z rôznych procesných dôvodov (napríklad pre nezaplatenie súdneho poplatku, pre nedostatok podmienok konania, z dôvodu späťvzatia návrhu alebo žaloby a pod.). Pri zastavení sporového konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či, a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil. Kritérium procesného zavinenia je potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú

žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzátí návrhu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 9. 2011, sp. zn. 7 M Cdo 4/2010).

16. V danom prípade súd v zmysle vyššie uvedených záverov musel posúdiť kritérium procesného zavinenia z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalobca požadoval, resp. akého výsledku sa domáhal, a skutočnosťou, pre ktorú nakoniec žalobca vzal žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené.

17. Žalobca v danom prípade požadoval náhradu škody podľa osobitného predpisu, a to ust. § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorá žalobcovi vznikla výplatom dávok nemocenského poistenia v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaného.

18. Žalobcov nárok bol počas konania uspokojený tým, že poisťovateľ motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola spôsobená škoda, poskytol plnenie v sume 1.018,80 eur na účet žalobcu.

19. V danom prípade tak nárok žalobcu uspokojila tretia osoba odlišná od strán sporu, a to poškodený z hmotnoprávneho vzťahu. Predmet sporu tak následne odpadol a žalobcovi neostávalo iné, ako vziať žalobu späť. Uvedené však nie je možné pričítať žalobcovi ako procesné zavinenie na zastavení konania. Žaloba bola vzatá späť z dôvodu, že došlo k uspokojeniu uplatňovaného nároku žalobcu po začatí konania. Zároveň uvedené nie je možné pričítať ani procesnému zavineniu žalovaného, nakoľko k späťvzatiu nedošlo pre jeho správanie po podaní žaloby, ale pre správanie tretej osoby – poisťovateľa motorového vozidla.

20. Po vrátení sumy, ktorá bola predmetom sporu už žalobca nemal dôvod pokračovať v konaní. Žalobca náhradu trov konania ani nežiadal priznať. Súdu preto neostávalo uvedenú situáciu vyhodnotiť tak, že žiadna zo strán sporu procesne nezavinila zastavenie konania, preto žiadnej zo strán sporu nepatri nárok na náhradu trov konania. V súvislosti s obdobnou procesnou situáciou, procesným zavinením zastavenia konania pri úhrade žalovanej sumy osobou odlišnou od strán sporu za súčasnej aplikácie § 257 CSP, súd poukazuje napríklad napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/5/2020 z 24. 03. 2020.

21. Späťvzatím žaloby z dôvodu úhrady pohľadávky treťou osobou ako dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania sa zaoberal ja Krajský súd v Trenčíne v uznesení sp.zn. 13S/88/2015 z 04. 10. 2017, v ktorom uznesení súd rozhodol o trovách konania tak, že žalovanému tieto trovy z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznal po tom, čo po začatí konania zobral žalobca svoju žalobu v celom rozsahu späť, nakoľko táto stratila opodstatnenie vzhľadom na úhradu popretých sporných pohľadávok treťou osobou za osobu úpadcu a z dôvodu zániku pohľadávky nebol ďalej dôvod na ďalšie vedenie konania (porovnaj Trovy súdneho konania- Judikatúra/ Magočová, B., Žilina: EUROKÓDEX, s.r.o., 2021, 187 s.).

22. Ustanovenie § 257 CSP totiž predstavuje výnimku pri rozhodovaní o trovách konania, ktorého účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. (viď. uznesenie Ústavného súdu SR z 08.12.2011, sp. zn. II.ÚS/563/2011).

23. Z IV (s. 64): Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

24. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 OSP (§ 257 CSP) sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. (Rozsudok NS SR, sp. zn. 3M Cdo 5/2006).

25. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, pričom nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (porov. rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. III.ÚS 292/07, I.ÚS 303/12).

26. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným aspektom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia nepovažuje za nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku. (uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 113/2019)

27. V danom prípade súd vyhodnotil, a to aj s poukazom na judikatúru uvádzanú vyššie, že úhrada žalovanej pohľadávky treťou osobou odlišnou od strán sporu po začatí konania, nie je procesným zavinením žiadnej strany sporu a nie je tak dôvodom na priznanie náhrady trov konania ktorejkoľvek strane sporu pri zastavení konania, po späťvzati žaloby a odpadnutí predmetu sporu, a že takýto prípad spĺňa vyššie uvedené podmienky potrebné pre aplikáciu § 257 CSP.

28. Otázkou aplikácie ustanovenia § 257 CSP aj pri zastavení konania sa zaoberal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/102/2017 z 31. júla 2017, v ktorom uviedol, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. V súvislosti s požiadavkou dovolateľky na nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania protistrane aj pre dôvody hodné osobitného zreteľa dovolací súd poznamenal, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP).

29. V závere je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ súd vymedzí hypotézu právnej normy § 257 CSP správne, nemôže byť jeho rozhodnutie v rozpore so zákonom, a to ani v prípade, že neboli vzaté do úvahy iné okolnosti, ktoré strana sporu považuje za podstatné. Na uvedené by bolo možné prihliadať a uvedené pri aplikácii ustanovenia § 257 CSP by bolo možné posudzovať len v prípade, že by tieto úvahy boli celkom zjavne neprímerané (napríklad by zohľadňovali skutočnosť, ktorá sa nijako k predmetnému zákonnému ustanoveniu nevzťahuje). (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/103/2018 z 19. 09. 2018).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.